

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35687
Nom	Literatura i cultura en llengua italiana 1
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures	50 - Literatura y cultura en lengua B (OB italiana)	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
RODRIGUEZ GOMEZ, JUANA INES	160 - Filologia Francesa i Italiana

RESUM

L'assignatura *Literatura i cultura italiana I* s'imparteix al segon quadrimestre de primer curs. Juntament amb l'assignatura *Introducció als textos literaris en llengua italiana* constitueix el primer acostament dels alumnes a la literatura italiana.

L'assignatura s'impartirà en italià, i s'adaptarà en tot moment al nivell de competència dels alumnes previst (nivell A1 del marc MCER a conclusió del curs).

El programa inclou des de la literatura italiana dels orígens fins a la del Renaixement. Es tracta, doncs, d'un període central de formació i consolidació d'una cultura, una literatura i una llengua literària que donarà lloc als textos fonamentals de la literatura italiana i universal.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No sexigeix cap coneixement previ específic.

COMPETÈNCIES

1008 - G.Llengües Modernes i les seus Literatures

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.
- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit de les llengua modernes i les seues literatures.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb les llengües modernes i les seues literatures.
- Aplicar corrents i metodologies de la teoria i crítica literàries a l'àmbit dels estudis literaris en llengua estrangera.
- Conèixer la història i cultura dels països de la llengua i literatura estudiades i aplicar aqueixos coneixements als estudis de la llengua i literatura corresponents.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Coneixement dels moviments, obres i autors de la literatura italiana dels segles XIII al XVI.
- Augment de la capacitat per llegir, interpretar i analitzar obres de la literatura italiana en la seva llengua original.
- Capacitat per comentar un text literari en italià, aplicant mètodes d'anàlisi i conceptes operatius de la crítica literària.
- Capacitat per desenvolupar per escrit, en italià a nivell A2, una reflexió crítica i sintètica sobre aspectes de la literatura italiana estudiats.
- Reforç de les habilitats comunicatives en italià.
- Capacitat per situar un text literari en el període adequat de la història literària italiana.

- Capacitat per treballar de manera col·laborativa i cooperativa.
- Responsabilitat a l'hora de lliurar els treballs: puntualitat, neteja, presentació, exposició.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Letteratura Medievale

1. La Scuola poetica siciliana.
2. La poesia toscana e Guittone d'Arezzo.
3. Il «dolce stil nuovo».
4. La poesia popolare e il Contrasto di Cielo d'Alcamo.
5. Poesia religiosa: Francesco da Assisi e Jacopone da Todi.
6. La prosa del Duecento e i volgarizzamenti: Il Milione di Marco Polo, il Novellino, le leggende cavalleresche e le opere classiche.
7. Dante Alighieri.
8. Francesco Petrarca.
9. Giovanni Boccaccio.

2. Umanesimo

1. La scoperta del mondo classico.
2. L'editoria e gli intellettuali.
3. Le accademie umanistiche.
4. La poesia del Quattrocento.
5. Gli umanisti.
- 5.a. Umanisti in latino (Marsilio Ficino, Pico della Mirandola, ...)
- 5.b. Umanisti in lingua volgare:
 - 5.b.1. Angelo Poliziano.
 - 5.b.2. Luigi Pulci.
 - 5.b.3. Matteo Maria Boiardo.
 - 5.b.4. Jacopo Sannazaro.

3. Rinascimento.

1. Il Rinascimento e la crisi.
2. La «questione della lingua» dal Classicismo al Manierismo.
3. Il Classicismo:
 - 3.a. Il petrarchismo e la poesia petrarchesca. Poetesse rinascimentali, Michelangelo Buonarroti.
 - 3.b. La figura dell'intellettuale: Il Cortegiano di Baldassarre Castiglione.
 - 3.c. La cultura rinascimentale e i generi letterari.
 - 3.d. Rottura con il Classicismo.
4. Controriforma e Manierismo. Generi letterari e autori.
5. Niccolò Machiavelli.
6. Ludovico Ariosto.

7. Torquato Tasso.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	25,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	8,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	7,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

En la metodologia docent es busca, abans de res, l'autonomia de l'alumnat i la seua participació activa en les classes i en l'aprenentatge, motiu pel qual es potencien les tècniques i els recursos orientats a la pràctica, la indagació i la investigació, així com a estimular la motivació i l'interés de l'alumne per la Literatura italiana i el seu context. La metodologia, per tant, es basa en l'enfocament constructivista de l'aprenentatge, és a dir, en la construcció de nous coneixements a través de la reelaboració i modificació dels coneixements previs de l'alumne. D'aquesta manera, es potencia un aprenentatge significatiu que afavoreix la reflexió crítica a nivell individual, però també a nivell col·lectiu a través del comentari crític de les obres i de la posada en comú dels elements d'aprenentatge.

S'utilitzaran diferents metodologies orientades a organitzar el coneixement i el treball tant de la professora com dels i les estudiants: lliçó magistral, seminaris, classe invertida, activitats participatives (qüestionaris en línia, metodologies de ludificació, participació en el fòrum, exposicions), treballs col·laboratius, utilització d'aula virtual com a repositori de material utilitzat per a les classes i com a vehicle de comunicació entre els alumnes i entre la professora i els alumnes, així com també diferents recursos tecnològics adequats en cada cas i amb finalitat específica. Part fonamental i imprescindible serà la lectura de textos obligatoris i d'alguns textos complementaris, de manera que els alumnes s'acosten al fet literari i, en concret, a la literatura italiana dels segles estudiats. Les classes teòriques i les classes pràctiques es complementaran i a partir dels dos tipus d'ensenyament l'alumne ha d'adquirir els coneixements obligatoris establits en el temari. Es plantejaran activitats transversals que potenciaran els coneixements i les habilitats de l'alumnat. També serà fonamental el treball en Aula Virtual per a complementar i aprofundir l'aprenentatge. I es recorrerà a activitats culturals complementàries que puguin sorgir al llarg del curs que podran ser aconsellades o també obligatòries segons indique la professora. A més, es potenciarà l'aprenentatge per a fer treballs de qualitat científica i acadèmica i es penalitzarà el plagi que queda totalment prohibit i sancionat en tots els treballs del tipus que siguen i la nota del qual, en cas de verificar-se el plagi, serà igual a 0, podent arribar a suspendre l'assignatura. L'alumnat ha de tindre molt clar que, en aquesta assignatura, no pot limitar-se a prendre anotacions en classe i mantindre una aptitud passiva, únicament receptiva. Aqueix no és l'objectiu perseguit, ni va

d'acord amb l'exposat més amunt en la metodologia docent que és de tipus actiu per a l'alumnat. S'han de realitzar totes les activitats de les quals consta l'assignatura per a obtenir un bon resultat, però és indispensable que els i les estudiants treballen amb maduresa i responsabilitat. En classe s'espera que l'alumnat siga participatiu, que expose els seus dubtes i els seus avanços, que expresse amb llibertat les seues opinions, però sempre amb criteri i punt de vista crític. S'espera també que els i les estudiants complisquen amb les seues obligacions: les lectures, les activitats, els comentaris, qüestionaris, test, proves de diversa índole, etc. Tot això donarà com a resultat l'adquisició i comprensió dels continguts de la matèria perquè es puguin complir els objectius proposats: l'aprenentatge dels continguts.

AVALUACIÓ

L'Avaluació constarà de 3 parts diferenciades:

Tipus d'Avaluació	100%
a) Examen escrit individual	50%
b) Avaluació continua del treball realitzat durant el curs:	
• Participació activa en les classes,	
• Participació en Fòrums de AV,	
• Qüestionaris,	35%
• Kahoots,	
• Assistència a xarrades, conferències i activitats extracurriculars,	
• Lectures obligatòries,	
• Podcast com activitat transversal	
c) Portfolio realitzat en grup amb format de periòdic	15%

L'examen escrit es realitzarà des de les aplicaciondes d'Aula virtual que la professora indicarà, generalment serà des de Qüestionaris, per la qual cosa és important que l'alumnat acudisca a l'aula d'examen amb algun dispositiu que li permeta accedir a l'examen via en línia. De totes maneres, la professora tindrà en paper el mateix examen per a evitar imprevistos.

L'examen escrit constarà de tres parts:

- Una part de test, amb un valor del 30% de la nota de l'examen.
- Una part de preguntes de desenvolupament, amb un valor del 40% del total de l'examen.
- Una part dedicada als comentaris dels textos explicats en classe i llegits per l'alumnat (tant de lectures obligatòria, com de textos llegits i comentats en classe) i relacionant-los amb moviments, temàtiques, formes i estructures d'autors i moviments literaris estudiats. Aquesta activitat tindrà un valor del 30% de la nota de l'examen.

L'avaluació contínua de l'assignatura comprendrà totes les activitats que l'alumnat duga a terme durant el curs:

- participació en les classes amb intervencions,
- preguntes, dubtes o comentaris relatius al temari de l'assignatura,
- creació i manteniment d'un Diari de classe en el Fòrum de AV
- participacions en les Fòrums de AV
- activitats indicades com a Tasca en AV
- realització de qüestionaris
- realització de Kahoots
- assistència a xarrades, conferències i activitats culturals extracurriculars,
- activitat transversal.

El Portfolio es realitzarà en grups de 4 persones i consistirà en la creació d'un periòdic en el qual es presentaran com a notícies aquells temes, autors, obres de la literatura italiana que comprén el temari de la matèria. El treball ha de tindre format de periòdic, amb titulars, notícies, imatges i comprendrà diferents seccions igual que un periòdic contemporani: notícies, cultura, passatemps, última hora, fins i tot entrevistes, publicitat, etc. i tot allò que es necessite perquè el treball transmeta l'aprofitament dels continguts de l'assignatura. Es permet la creativitat, però es mantindrà el respecte als autors, les obres i els esdeveniments històrics, socials i culturals, així com la veracitat de totes les dades incloses.

En segona convocatòria es mantenen els percentatges i es guarden les notes de les activitats realitzades i superades. No obstant això, **les activitats realitzades a l'aula no són recuperables**.

El plagi no està permès. Qualsevol treball que presente plagi tindrà com a **nota 0**, podent suspendre l'assignatura.

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta, còpia de treballs ja entregats amb anterioritat o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Asor Rosa, Alberto: Breve storia della letteratura italiana, I. L'Italia dei Comuni e degli Stati, Torino, Einaudi, 2013.
- Asor Rosa, Alberto, Storia Europea della letteratura italiana, I. Le origini e il Rinascimento, Torino, Einaudi, 2009.
- Dionisotti, C.: Geografia e storia della letteratura italiana, Torino, Einaudi. 1967.
- Duggan, C.: Historia de Italia, Cambridge, Madrid, 1996.
- Ferroni, G.: Storia della letteratura italiana (4 vols.), Einaudi, Milano, 1995.
- González Miguel, J.G.: Resumen de historia de la literatura italiana, Universidad de Salamanca, 1991, 2 vols.
- González, I.: Antología de la literatura italiana, Barcelona, Ariel, 1986.
- Petronio, G.: Historia de la literatura italiana, Cátedra, Madrid, 1990.

-Petronio, G.: La letteratura italiana raccontata da Giuseppe Petronio (5 vols.), Mondadori, Milano, 1995.

Vol. I: La civiltà del comune (tema 1,2 i 3)

Vol. II: La civiltà della corte (tema 3, 4 i 5)

Vol. III: La civiltà dell'assolutismo e della controriforma (tema 5)

- Lecturas obligatorias:

Dante Alighieri, La Vita Nuova (qualsiasi stampa in italiano o con il testo a fronte)

Giovanni Boccaccio, Decameron (si deve leggere il Proemio e 4 novelle di giornate diverse)

Complementàries

- - Calvino, I.: Perché leggere i classici, Mondadori, Milano, 1995.

Curtius, E.R.: Literatura europea y Edad Media latina, FCE, Madrid, 1955.

Eco, U.: Lector in fabula, Bompiani, Milano, 2004.

Ferroni, G.: Prima lezione di letteratura italiana, Laterza, Bari, 2009.

- Magris, C.: Alfabeti (saggi di letteratura), Garzanti, Milano, 2008.

- Raimondi, E.: Ermeneutica e commento: teoria e pratica dell'interpretazione del testo letterario, Sansoni, Firenze, 1990.